

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

היסטוריה יהודית ומתודות היסטוריות: מפגשים ומגבלות - 13934

תאריך עדכון אחרון 30-08-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: היסטוריה של עם ישראל ויהדות זמננו

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): עודד זינגר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: odedzinger@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

קורס זה יבקש לסקור מתודות מתחום ההיסטוריה ומתחומים נוסקים בהן נעזרים היסטוריונים/ות בעשורים האחרונים ולהדגים את השימוש בהם בקרב חוקרי תולדות ישראל. נתמקד בעיקר בהיסטוריה חברתית ותרבותית

מטרות הקורס:

התלמידים ילמדו להכיר מגוון שיטות ניתוח ואת היתרונות והחסרונות שבהם לצד התאמתן לסוגות של מקורות. הקורס דורש יכולת קריאה וכתובה ביקורתית ושילוב בין מקורות ראשוניים ומשניים.

תוצרי למידה

בסימו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

היכרות עם מתודות
כתיבה ביקורתית
ניתוח מקורות

דרישות נוכחות (%) :
100%

שיטת ההוראה בקורס: פרונטלי, דיונים, הצגות תלמידים,

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

הסיליבוס העדכני והנכון יותר יועלה למודל.

להלן רשימת נושאים של קורס מהשנים הקודמות:

11.10 - שבוע 1: מבוא והיכרות.

ספרים שכדאי להכיר:

Peter Burke, *What Is Cultural History?*, 2nd ed. (Malden, MA: Polity, 2008).

Peter Burke, *Varieties of Cultural History* (Cambridge: Polity Press, 1997).

Peter Burke, *History and Social Theory*, 2nd ed. (Ithaca, N.Y.: Cornell University Press, 2005).

18.10 - שבוע 2: היסטוריוגרפיה - האם יש היסטוריה יהודית? ואיך חוקרים אותה?

• משה רוסמן, היסטוריה יהודית? כתיבת היסטוריוגרפיה יהודית בעידן פוסט-מודרני, ירושלים תשע"א. עמ' 34-75.

• "מגמתנו" ציון א (תרצ"ו), 1-5.

אפשרויות בחירה להצגה:

- David N. Myers, "Was There a "Jerusalem School"? An Inquiry into the First Generation of Historical Researchers at the Hebrew University" *Studies in Contemporary Jewry* 10 (1994), 66-92.

• David Biale, eds. *Cultures of Jews*. "Introduction" and "Conclusion"

• דוד נתן מאירס, "בין ישראל לעמים: הרהורים על מצב לימודי ההיסטוריה היהודית בישראל" ציון עד (תשס"ט) 339-351.

25.10 - שבוע 3: היסטוריה וזיכרון.

חיים יוסף ירושלמי, זכור: היסטוריה יהודית וזיכרון יהודי, תל אביב, עם עובד, תשמ"ח. (עמודים מדויקים יקבעו בהמשך).

אפשרויות בחירה להצגה:

- Amos Funkenstein, "Collective Memory and Historical Consciousness" *History and Memory* 1 (spring/summer 1989): 5-26.

• שבא סלהוב, "היסטוריוגרפיה של "תיקון": על זהות יהודית וכתיבת היסטוריה בכתביו של י.ח. ירושלמי", אלפיים 21 (תשס"א) 149-164.

11.1 - שבוע 4: היסטוריה אינטלקטואלית:

Eliyahu Stern, *Jewish Materialism: The Intellectual Revolution of the 1870s*. New Haven 2018 - pages to be determined.

11.8 - שבוע 5: היסטוריה תרבותית - איך היסטוריונים עובדים עם סיפורים?

Elisheva Baumgarten, "Epilogue: Tales in Context: A Historical Perspective," in Rella Kushelevsky, *Tales in Context: Sefer ha-ma'asim in Medieval Northern France* (Detroit: Wayne State University Press, 2017), 687-722

עלי יסיף, "אגדה והיסטוריה: היסטוריונים קוראים באגדות עבריות מימי הביניים" ציון סד (תשנ"ט), עמ' 187-220.

משה רוסמן, "אומנות ההיסטוריוגרפיה ושיטת הפולקלור" ציון סה (תש"ס), עמ' 209-218.

עלי יסיף, "אגדה והיסטוריה - במחשבה שנייה" ציון סה (תש"ס) עמ' 219-227.

עמרם טרופר, כחומר ביד היוצר, מרכז שזר ירושלים, תשע"א. (עמודים מדויקים יקבעו בהמשך).

15.11 - שבוע 6: היסטוריה חברתית - יהודים בארכיונים לא יהודיים/ תרבות משפטית.

Rena Lauer, *Colonial Justice and the Jews of Venetian Crete* (Philadelphia: University of Pennsylvania press, 2019), pages to be determined.

22.11 - שבוע 7: היסטוריה כלכלית:

מיכאל טוך, פרנסתם של ישראל, ירושלים תשע"ט, עמ' 49-60, 235-259, 268-282.

29.11 - שבוע 8: היסטוריה גלובלית/היסטוריה מחוברת

- Francesca Trivellato, *The Familiarity of Strangers: The Sephardic Diaspora, Livorno, and Cross-Cultural Trade in the Early Modern Period*/ New haven 2009 - pages to be determined.

• Menashe Anzi, "From Biblical Criticism to Criticism of the Kabbalah: Colonialism and Interreligious Interactions in the Indian Ocean and Yemen" *Journal of Levantine Studies* 10 (2020), 91-109.

12.6 - שבוע 9: היסטוריה של מגדר - גבריות וגברויות.

• מתן בורד, "מקצועיות ופוליטיקה: גבריות באליטה העירונית של תנועת העבודה הציונית בארץ ישראל בשנות השלושים" *ישראל* 24 (2016), 301-327.

• Ishay Rosen-Zvi, "The Rise and Fall of Rabbinic Masculinity" *JSIJ* 12 (2013) 1-22.

13.12 - שבוע 10: היסטוריה חומרית.

• ענת הלמן, בגדי הארץ החדשה: מדינת ישראל הצעירה בראי הלבוש והאופנה, ירושלים, 2012

• Sara Lipton, "Images and Objects as Sources for Medieval History," in *Primary Sources: Using Historical Sources to Discover Medieval Europe*, ed. Joel T. Rosenthal, Routledge Guides to Using Historical Sources, 2012;

• Laura Arnold Liebman, *The Art of the Jewish Family: A History of Women in Early New York through Five Objects*, Bard Graduate Center, 2020

• Elizabeth A. Lambourn, *Abraham's Luggage: A Social Life of Things in the Medieval Indian Ocean World* (Cambridge: Cambridge University Press, 2019).

20.12 - שבוע 11: היסטוריה של המדע: היסטוריה של הרפואה כדוגמא.

נמרוד זינגר, בעל השם והרופא: רפואה ומאגיה בקרב יהודי גרמניה בראשית העת החדשה, הוצאת ידיעות אחרונות-ספרי חמד, תשע"ז 2017.

Porter, Roy. "The Patient's View: Doing Medical History from below." *Theory and Society* 14, no. 2 (1985): 175-98.

27.12 - שבוע 12: איך היסטוריונים עובדים עם מקורות משפטיים/הלכתיים.

Soloveitchik, "Can Halakhic Texts talk History"

Pinchas Roth, *In This Land*

1.3 - שבוע 13: מדעי הרוח הדיגיטליים והיסטוריה יהודית -

10.1 - שבוע 14: היסטוריה כספרות, היסטוריה בדיונית ודרכים אחרות להצגה היסטורית

ראובן בונפיל, חיי יוסף, ירושלים 2020 (עמודים מדויקים יקבעו בהמשך)

ריצ'רד ג' אוונס, עבר אחר: היסטוריה נוגדת-מציאות, ירושלים 2020 (עמודים מדויקים יקבעו בהמשך) קטלוג התערוכה של אלישבע.

Moshe Yagur and Oded Zinger, "The Cairo Geniza and Facebook"

חומר חובה לקריאה:

ראה ברשימת נושאים

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 20 %
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה 10 %

מידע נוסף / הערות: